

(amb blaus i grocs
esclats carai de rei)
sots la pena d'amor
que si no s'afemella poque fruita
—seca: erma, afro, dita

escriptura unisex, dues-en-una?
(és passió meva ser l'altre. L'altra
en aquest cas. Fremeixo escanyolit
igual que ella) potser
proveïda de mosquetó
però amb remiraments de mosquitera

escriptura en mirall? cau la bavaia
de gala e porra ensems, inseminada
vera i amb redundància
com una escrita escrita

Escriure coses

Joan Ferrerós

No sóc ni em sento pas escriptor en el sentit més ambiciós, artístic del mot: creador. Les coses que he fet resulten més a prop del periodisme, si de cas. Quan escric ho faig amb molt de gust, tot i que vaig començar per atzar: el primer paper que em van publicar en premsa no tenia altre fi que ser llegit en la presentació de la novel·la *Sandàlies d'escuma* de M. Àngels Anglada. Després he anat fent centenars d'articles d'opinió, un llibre-reportatge sobre pesca i cuina marinera a mitges amb Josep Valls, edicions de textos d'altri, particularment els epigrames de Carles Fages de Climent, un llibre d'entrevistes a figures notables, les sèries biogràfiques d'empordanesos rellevants traspassats i que anomenarem «benvolguts absents», pensades per a la premsa i que, a més, han acabat aplegades de moment en dos volums... M'he trobat escrivint aquestes coses de la mateixa manera que en moments de la vida he fet o faig de mecànic, músic, lampista, cambrer, recepcionista, guia turístic o classes en un institut; amb tot hi he treballat de forma plaent i diria que l'estímul principal que m'ha portat a engrescar-m'hi ha estat la curiositat, per aprendre: per «meravellar-me», que deia Ramon Llull. Puc afegir que, mentre he anat confi-

gurant les biografies de les persones que formen la sèrie indefinida «benvolguts absents», he tastat aquella sensació esmentada pels grans memorialistes: saber que guardes per a la memòria allò que el pas del temps esborrarà de tota consciència; no he sentit pas plaers exòtics ni sofisticats tot escrivint, ni tampoc hi he patit: just he assaborit lleument aquest pessigolleig de què parlen els clàssics —Josep Pla, per no anar més lluny.

Escriure per provar de conèixer

Lluís Lucero Comas

«Escriure és transcriure», ha dit fa poc Claudio Magris. Doncs sí: és posar sobre el paper allò que abans ens ha voltat pel cap, les històries que hem viscut o que hem vist viure, les emocions que ens ha provocat la contemplació d'un paisatge o l'evocació d'uns records, l'impacte que han deixat sobre nosaltres uns sons, uns colors, unes paraules.

«Escriure és respirar», «escriure és resistir», podem llegir en un dels darrers llibres de Ponç Pons. Doncs sí: és trobar un aire net amb què omplir-nos els pulmons i fer front als efluvis viciats que emanen de la quotidianitat més prosaica i vulgar; és lluitar contra tot allò que prova de suprimir la nostra llibertat, que prova de dissoldre'ns en un magma il·lús.

«Escriure és un acte d'amor», va dir Jean Cocteau. Doncs sí: és estimar els mots d'una llengua que hem fet nostra i amb la qual volem crear tot un món de sensacions compatibles per oferir-lo després a qui ens vulgui llegir; és procurar fer més lleugera, amena i profitosa la vida d'aquells que ens envolten, tant se val si són lluny o encara han de néixer.

Si escriure és tot això —un treball hercúli, un esforç titànic, una empresa pròpia de Sísif—, per què complicar-se la vida i escriure? Què és veritablement allò que ens ha portat a fer-ho? Les respostes són tantes com persones hi ha que escriuen. Jo només puc oferir la meua, i confiar que algú l'entengui o, fins i tot, s'hi identifiqui.

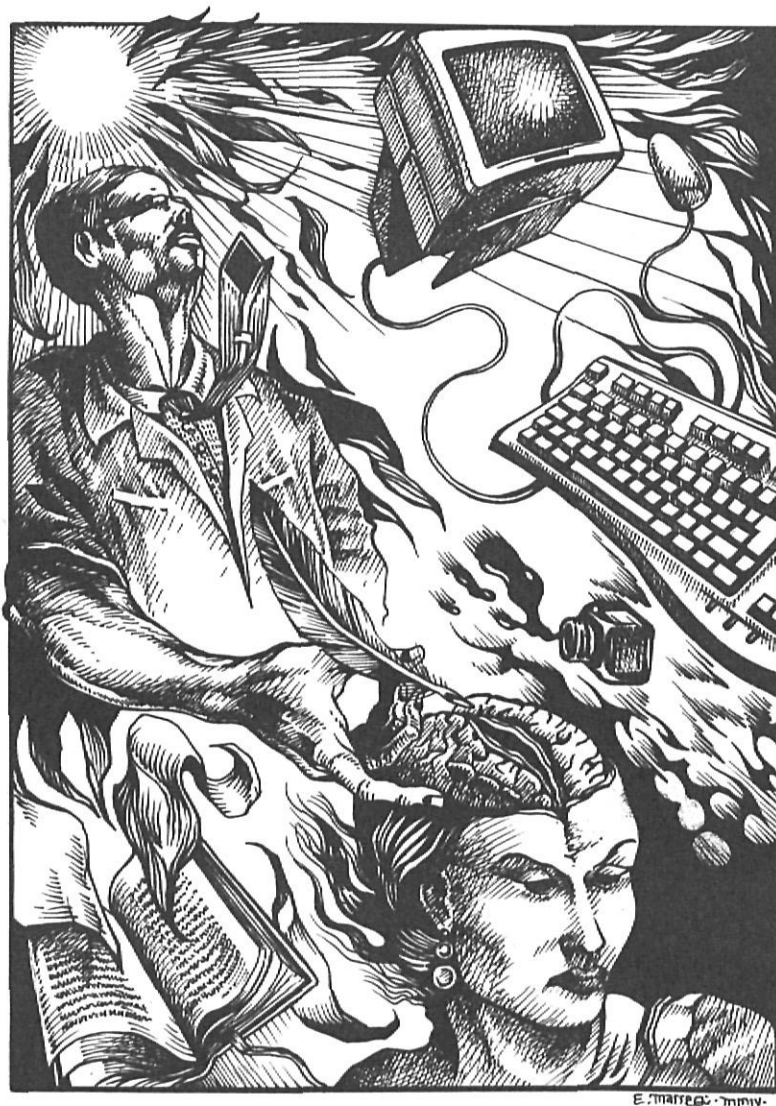
Allò que en un principi em va fer escriure fou l'instint de supervivència: en un entorn hostil a les diversitats massa manifestes, l'escriptura era un refugi —com els llibres, la música o l'art— on viure tranquil i créixer.

L'escriptura va esdevenir, tot seguit, un mitjà per provar de conèixer-se, una finestra oberta al món, una companyia en la solitud necessària per escriure. I, poc després, una manera més d'intentar conèixer els altres i tractar d'entendre el món. Ara, quan escric, ho faig perquè em cal fer-ho. Per viure. No des d'un punt de vista material —sentiria que perdo llibertat si arribés a poder viure de l'escriptura—. Tampoc per un desig d'eternitat. Només per fer més agradable el fet de viure.

Dicotomia i dualitat

J.A. Oriol Dauder

No és el mateix dicotomia que dualitat. La primera apunta a tallar en dues parts, separa, col·loca un penya-segat entre dos móns; la segona integra dues parts que conviuen en una unitat. En la dualitat hi ha dialèctica; en la dicotomia, no. L'home (el baró i la dona) és igual, no dicotòmic. I malgrat que en els nostres dies, de legítimes reivindicacions feministes, no està de moda parlar de les diferències entre els sexes (per bé que jo només em refereixo als sexes de l'esperit), i amb el risc de poder ser mal interpretat, m'hi atreviré. En l'ésser humà hi ha dues formes de pensament diferents: l'una és el pensament lògic, científic, apol·lini i preferentment baronívol; l'altra és el pensament màgic, artístic, dionisiac i preferentment feminal. És per aquest motiu que no m'acaba de convèncer la distinció entre «escriure en femení» i «escriure en masculí» (els termes *masculí* i *femení* només són categories gramaticals, més pròpies dels vocables que no pas dels homes). Perquè, per a mi, l'escriptura que vol ser art i l'ofici d'escriure, sigui quin sigui el seu faedor, és sempre feminal. Un poema de Camer i un altre d'Emily Dickinson no són, respectivament, poesia baronívola o feminal pel fet que el sexe biològic dels seus autors sigui diferent. La poesia, quan té misteri, la faci qui la faci, és sempre feminal, perquè el misteri pertany al sentit màgic de la vida. De la mateixa manera, un tractat sobre mecànica quàntica és sempre

baronívol, el firmi qui el firmi. Tampoc ni l'amor ni la solitud no són iguals en els homes que en les dones. Hi ha una solitud humana substancialment feminal, pròpia de la dona, i una soledat qualitativament baronívola. La soledat radical és solitud, unicitat. Hi ha solituds de... amb... entre... sense... en... envers... davant de... I això ho saben molt bé les escriptores i els escriptors perquè sempre treballen en solitari. D'aquí ve allò de la «cambra pròpia».

Tocant a les motivacions que m'han empès i m'empenyen a escriure, no tinc gaire clar d'on neixen, on se situen i des d'on m'impulsen. El que sí que tinc molt assumit és que no he escrit mai pensant ni en els lectors ni en els editors ni per comunicar res a ningú ni, molt menys, perquè siguin publicats o no els meus papers. Tot això no m'interessa gaire. M'inclinaria a creure que, en la meua dualitat de pensament, un dels meus «jos» em dicta la pulsio, em convulsa, em regira la ment, mentre que l'altre fa de notari, enregistra, jutja, ordena, grava i imprimeix els resultats.